Hur länge var det judiska folket i Egypten?

Spara som PDF

De flesta bibelläsande kristna tänker nog att det judiska folket var i Egypten i 430 år och att de under den större delen av dessa år var förslavade där. Så har jag självt tänkt under en lång tid. Våra Biblar säger ju att judarna var i Egypten i 430 år och var förtryckta i 400 år.

> 2 Mos 12:40: ”Den tid som Israels barn hade bott i Egypten var 430 år.”
>
> 1 Mos 15:13: ”Och Herren sade till Abram: ’Det skall du veta att dina efterkommande skall bo som främlingar i ett land som inte är deras. Där skall de bli slavar, och man skall förtrycka dem i fyrahundra år.’ ”
>
> Apg 7:6: ”Detta är vad Gud sade: Hans efterkommande skall bo som främlingar i ett land som inte är deras, och man skall göra dem till slavar och förtrycka dem i fyrahundra år.”

Men när vi läser Gal 3:15-17 ser vi att den skriftlärde aposteln Paulus faktiskt skrev att Abraham fick löftet av Gud **430 år** före uttåget ur Egypten. Det stämmer alltså inte med ovanstående.

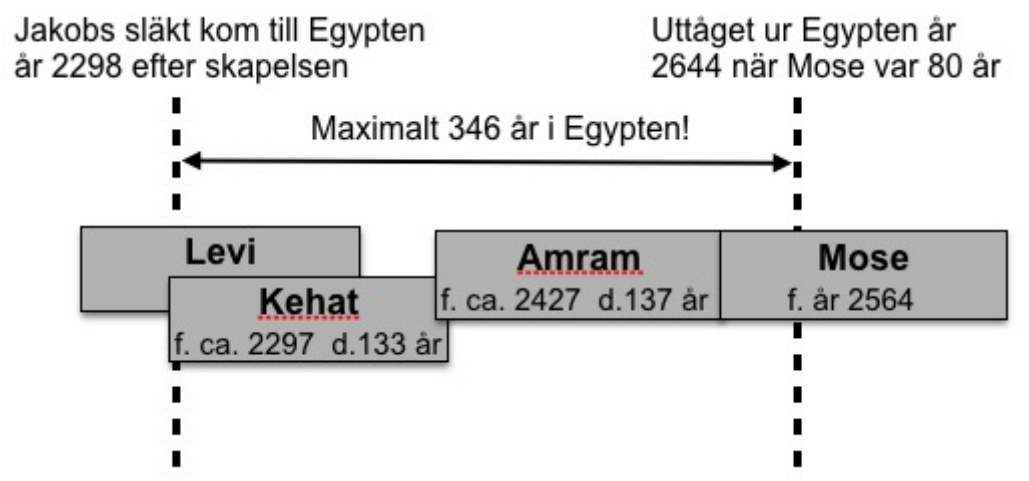
> ”Bröder, jag vill ta ett exempel från vardagen: inte ens en människas testamente som har vunnit laga kraft kan göras ogiltigt eller få något tillägg. Nu gavs **löftena** åt Abraham och hans avkomma. Det heter inte: ’och åt dina avkomlingar’, som när man talar om många, utan som när det talas om en enda: och åt din avkomling som är Kristus. Vad jag menar är detta: ett testamente som Gud själv i förväg har gett laga kraft, kan inte upphävas av **lagen som gavs fyrahundratrettio år senare**, så att **löftet** skulle sättas ur kraft.”

Inte fick väl Abraham löftet precis innan folket kom till Egypten? Nej, Abraham fick löftet av Gud när han var 75 år (1 Mos 12:1-4, Apg 7:3-4) och det var 215 år från detta tillfälle fram till att Jakob flyttade ner till Egypten med hela sin familj. Abraham var 100 år när han fick Isak (1 Mos 21:5). Isak var 60 år när han fick Jakob (1 Mos 25:24-26). Jakob kom till Egypten när han var 130 år (1 Mos 47:9), vilket var år 2298 (räknat från skapelsen, se bilder sist i sidan). Detta ger oss 25+60+130=215 år.

Hur går egentligen allt detta ihop? Och hur stämmer det med alla de årtal som anges för olika personer som bodde i Egypten? Som vi skall se är det troligen **inte** en korrekt tolkning att det judiska folket var i Egypten under alla 430 år. Det går dock att få ihop helheten, men det tar en stund att reda ut. Och det finns mycket som talar i denna riktning.

Exemplet med Levis avkomma

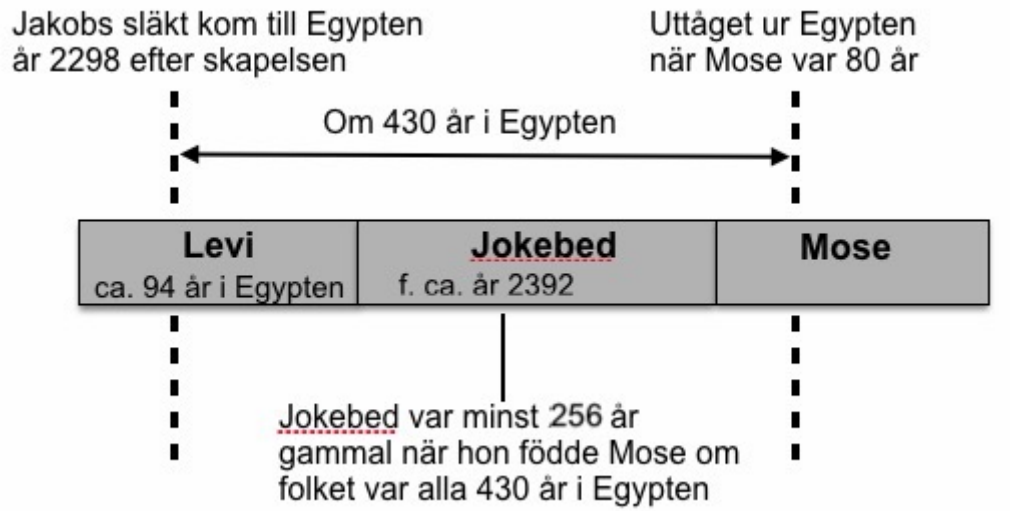
Jakob kom alltså till Egypten år 2298 efter skapelsen. Med sig hade han hela sin familj. Bland dessa fanns sonen Levi och hans tre söner Gerson, Kehat och Merari, som alltså var födda före ankomsten till Egypten (1 Mos 46:8-11). Om vi räknar med att Levi fick sin son Kehat absolut senast ett år före ankomsten till Egypten (vi antar då att Merari föddes efter Kehat) så föddes Kehat år 2297 efter skapelsen, och han dog år 2430, 133 år gammal. Om vi räknar med att Kehat fick sin son Amram absolut senast 3 år före sin död (3 söner kom efter Amram, 2 Mos 6:18) så föddes Amram år 2430–3 = år 2427. Om vi räknar med att Amram födde sin siste son Mose samma år som sin död (Amram blev 137 år gammal, 2 Mos 6:20) så föddes Mose år 2427+137 = år 2564. Mose var 80 år gammal när han lämnade Egypten (2 Mos 7:7) vilket som mest då blir år 2564+80 = 2644. **Folket skulle i så fall maximalt varit 2644–2298=346 år i Egypten!** (se bild nedan) Och då har vi ändå räknat med helt orimliga födelseår, både i fallet med Kehat, Amram och Mose. Så antalet år i Egypten måste vara lägre än 346. Hur mycket lägre?

Exemplet med Mose mamma Jokebed

Ytterligare ett exempel belyser att judarna inte kan ha varit i Egypten i 430 år: Mose far Amram (som var son till Kehat som var son till Levi) gifte sig med sin fars syster Jokebed, som alltså var dotter till Levi enligt 1 Mos 6:20. Jokebed

föddes i Egypten enligt 4 Mos 26:59. Levi kom till Egypten år 2298 och var då ca. 43 år gammal (estimerat enligt ”överkurs” nedan). Levi dog när han var 137 år, alltså 137–43 = 94 år efter ankomsten till Egypten. Om Levis dotter Jokebed föddes samma år som Levi dog, och Mose var 80 år när uttåget skedde, och om judarna var i Egypten i alla 430 år, då var i så fall Jokebed som **allra minst** 430–80–94 = **256 år** när hon födde Mose (se bild nedan). Detta är inte rimligt att tro med tanke på att Saras höga ålder (90 år) var unik för att föda barn samt att folk inte levde så här länge vid den tiden.

430 år, var?

Om det nu inte skall bli konflikter mellan Bibelns årtalsangivelser, så måste vi tänka lite utanför vårt vanliga sätt att tolka dessa 430 år som 2 Mos 12:40 anger. Vi är tvingade av det faktum att folket maximalt kan ha varit ca. 346 år i Egypten. Dessutom skriver ju den mycket skriftlärde Paulus i Gal 3:16-17 att det var 430 år mellan att Gud gav Abraham löftet och uttåget ur Egypten.

Vi kan lätt se att det gick exakt 215 år från att Abraham fick löftet fram till att Jakob kom till Egypten. Abraham var 75 år när han fick löftet (1 Mos 12:1-4, Apg 7:3-4). Abraham var 100 år när han fick Isak (1 Mos 21:5). Isak var 60 år när han fick Jakob (1 Mos 25:24-26). Jakob kom till Egypten när han var 130 år, vilket ger: 25+60+130 = **215 år**

Abraham fick löftet av Gud 430 år före uttåget ur Egypten enligt Paulus i Gal 3:17. Antalet år i Egypten blir då: 430–215 = **215 år.** Detta antal år passar betydligt bättre in i beräkningarna ovan. Jokebed kan då ha varit någonstans mellan 41 och 135 år när hon fick Mose (rimligen långt under 100 år) och de övriga personerna kommer också ner i en mer rimlig ålder när de fick barn.

Fakta som hjälper oss att få ihop helheten

Egyptisk kronologi

Sekulär forskning har också dragit slutsatsen att det judiska folket var i Egypten i 215 år. David Rohl, en brittisk egyptolog, är övertygad om att detta är en korrekt tolkning av de faktiska omständigheterna. I sin bok, *Pharaohs and Kings* antog han utmaningen att ompröva den urgamla egyptiska kronologin så att den stämmer med flera nya arkeologiska upptäckter. Enligt hans forskning drog Jakob och hans familj ner till Egypten ca. 1662 f. Kr. och lämnade Egypten ca. 1447 f. Kr. – en spännvidd på **215 år!** (*1995, s. 329-332*).

Flavius Josefus (37-100 e. Kr.)

I boken *Judarnas gamla historia* (Antiquities of the Jews) skrev den romersk-judiske historikern Josefus att judarna:

> "...lämnade Egypten i månaden Xanthicus, på femtonde dagen i 'fullmåne-månaden'; fyrahundra och trettio år efter vår förfader Abraham kom till Kanaan, men bara tvåhundra och femton år efter att Jakob flyttade till Egypten."
> Judarnas gamla historia, Bok II, kap. 15, vers 2

Josefus anger alltså också att judarna var i Egypten i **exakt 215 år!** Nu har vi alltså två utombibliska källor som bekräftar vad Paulus skrev. Men låt oss titta i Bibeln igen.

En översättningsmiss

I våra Biblar står det så här i 2 Mos 12:40: "Den tid som Israels barn hade bott i Egypten var 430 år." Två andra bibliska texter, visar att denna översättning kan vara felaktig på grund av ett utelämnande. I både Septuaginta (gammal grekisk översättningen av Gamla Testamentet) samt i Samaritansk Pentateuk (en gammal samarisk text som enbart har de fem Moseböckerna) lyder 2 Mos 12:40 ungefär så här:

> "Och den tid som Israels barn och deras fäder vistades **i Kanaans land OCH i Egypten** var fyrahundra och trettio år".

Även om dessa två textsamlingar skiljer sig på flera andra ställen jämfört med våra Biblar, så bekräftar dessa texter båda de utombibliska källor som jag visade ovan. Vi har då totalt tre andra källor som styrker det som Paulus skrev, att mellan Abrahams kallelse och uttåget ur Egypten gick det 430 år. Jag väljer då att hålla mig till Paulus uppgift. Nedanstående ger också stöd för detta:

De 400 åren

Hur skall vi då tolka de 400 år som talas om i Apg 7:6 och 1 Mos 15:13? Observera att det där står att Abrahams **efterkommande** skall bo som främlingar **i ett land som inte tillhör dem**. Det står **inte** Egypten. I 2 Mos 6:4 säger också Gud att judarna bodde i Kanaans land som främlingar. Isak föddes 25 år efter att Abraham fick löftet av Gud. Men Isak blev först bekräftad som Abrahams arvinge när han var ca. fem år, då Hagar och Ismael drevs bort från familjen. De 400 åren syftar troligast på de år som Abrahams **efterkommande** skulle bo som främlingar i BÅDE Kanaan och Egypten, med början från och med när Isak blev bekräftad som arvinge. Och man kan med fog säga att själva **förtrycket** började när Ismael – som var halvegyptier – hånade Isak, löftessonen. Detta bekräftas också av Paulus i Gal 4:28-31:

> ”Ni, bröder, är löftets barn liksom Isak. Och som det var då, att han som var född efter naturens ordning [Ismael] **förföljde** den som var född i kraft av Anden [Isak], så är det också nu. Men vad säger Skriften: Driv ut slavinnan och hennes son. Ty hennes son skall inte ärva tillsammans med den fria hustruns son. Alltså, bröder, är vi inte barn till slavinnan utan till den fria hustrun.”

Ärkebiskop Ussher bekräftar

Den irländska, protestantiska ärkebiskopen James Ussher (1581-1656) är känd för sin bibliska kronologi. Jag har ett fantastiskt (från början handritat) tidsdiagram som är baserat på Usshers kronologi. Det som är intressant med detta diagram är att det bekräftar att det var 430 år mellan Abrahams kallelse och uttåget ur Egypten samt att det judiska folket var i Egypten i totalt 215 år. Så detta är som du förstår inga nya insikter. Flera teologer har under lång tid gjort samma tolkning av texterna.

Men befolkningsökningen då?

Nu kanske du undrar hur det judiska folket under enbart 215 år kunde öka från de 70 personer som de var när de kom till Egypten (1 Mos 46:27) till de 600.000 män som det står om i 2 Mos 12:37. För det första är ju siffran 600.000 helt klart avrundad, och troligast uppåt. Sedan vet vi inte med säkerhet om den ”folkhop” av andra folk som lämnade Egypten tillsammans med judarna (2 Mos 12:37-38) är medräknade i den siffran. Hur som helst, det står att det judiska folket förökade sig mycket i Egypten (2 Mos 1:7), säkert ovanligt mycket eftersom Gud välsignade dem. Så om man räknar med en befolkningsökning på 5%, 70 personer från start och 215 år, så landar man faktiskt på drygt 2,5 miljoner personer.

Om du vill kontrollräkna:
Formeln är $Nt = N0 \bullet a^t$
N0 = befolkningen vid startpunkten 70 personer
a = förändringsfaktorn i procent 5%
t = 215 år
Nt = antal personer vid uttåget = 2 516 502

SUMMERING

Med allt detta som grund framstår Paulus information om att det var 430 år mellan att Abraham fick löftet och uttåget ur Egypten som mycket trovärdig och tydlig. Och med detta i bagaget kan vi bättre placera in andra händelser i Bibeln på vår tidsskala. Se t.ex. min text: ”Hur gammal är skapelsen enligt Bibeln? När kom Noas flod?”

Överkurs beträffande Levi

- Isak var 60 år när han fick Jakob (1 Mos 25:26). Det var år 2168 efter skapelsen (enligt släktträdet från Adam och framåt, se bild nedan).

- Josef var 30 år när han stod inför farao (1 Mos 41:46).

- Jakob kom till Egypten när han var 130 år (1 Mos 47:9), vilket var år 2298 (räknat från skapelsen, se bild nedan).

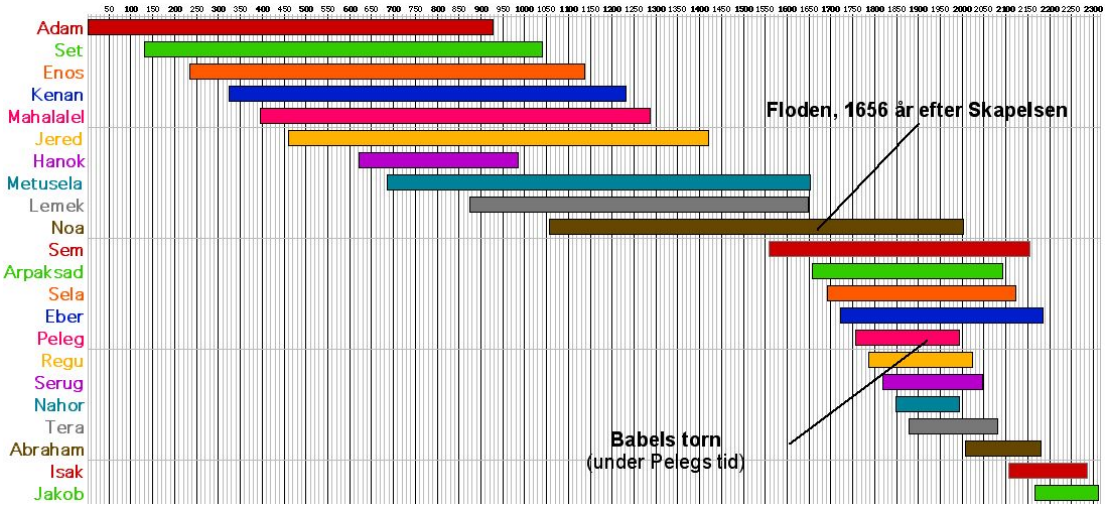
- Jakob kom till Egypten när 7 goda år passerat samt 2 av de dåliga (1 Mos 45:6). Josef var då 39 år och Jakob 130, vilket betyder att Josef föddes när Jakob var ca. 91 år.

- Jakob tjänade Laban i 7 år och fick sedan Labans dotter Lea till hustru. Jakob tjänade Laban i ytterligare 7 år efter att han hade fått Rakel. Efter dessa 14 år hos Laban ville Jakob resa hem, och han hade under de senare 7 åren fått 11 barn, det sista var Josef. Totalt var Jakob 20 år hos Laban (1 Mos 29 och 30). Jakob jobbade nämligen ytterligare 6 år med fåren så att hans egen rikedom växte. Jakob var 91 år när Josef föddes. Jakob kan då ha varit ca. 91–14 = 77 år när han kom till Laban. Efter ca. 7+1 = 8 år fick Lea sonen Ruben, Jakob var då ca. 85 år. Efter ytterligare ca. 1 år fick Lea sonen Simeon, Jakob var då 86 år. Efter ytterligare ca. 1 år fick Lea sonen Levi, Jakob kan då ha varit ca. 87 år. Alltså föddes **Levi** ca. år 2168+87 = **2255**. Jakob kom till Egypten år 2298.

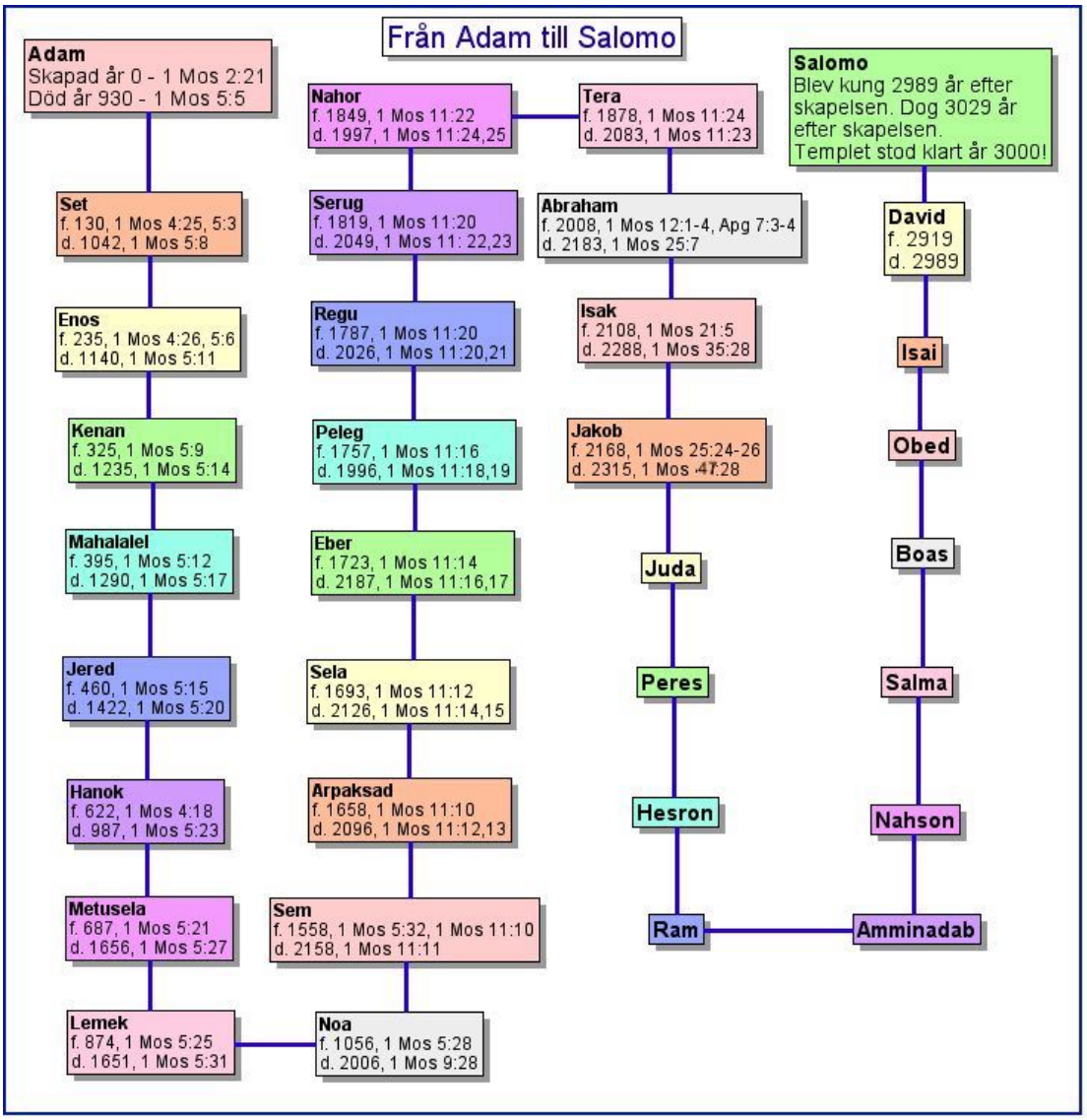
Slutsats: Levi var i så fall ca. 2298–2255 = **43** år när han kom till Egypten med hela sin familj år 2298. Levi blev 137 år gammal (2 Mos 6:16).

Bilder

Tidslinjer, Adam till Jakob (klicka på bilden för större bild)

Släktträd, från Adam till Salomo (klicka på bilden för större bild)

Källor:

- Bibeln och åter Bibeln
- Släktträdet från Adam och framåt – https://adam.bibelfokus.se
- How Long Was the Israelites' Egyptian Bondage?
- The Timechart of Biblical History (baserat på James Usshers kronologi)

/Lennart